

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلک یاشده کی داتره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
داتره مخصوصه

حیات

هپانه دامامیه ... ربابه دها هپانه حیات قاتالم

نسخه هپانه ۱۵ غرورده

سنة لکی پوسته ایله ۷.۵ لیرا .
(اجنئی مملکتلر ایچین ۷.۵ دولار)

ایونه وعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۶۳

آنقره ، ۹ شباط ، ۱۹۲۸

۳۳ مجلی جلد

تنصر حادثه سی و حرث بحرانی

بروسه آمریقان مکتبده کی صوک « تنصر
حادثه سی » افکار عمومییه اوزرنده درین بر ایز
براقدی و متفکر لر مزی بومسئه اوزرنده دوشونمکه
سوق ایتدی . غزته لرده ، مجموعه لرده « اجنئی
مکتب لری نك مضر تاثیراتی » حقنده یازیلر یازیلدی ؛
کنج لر آراسنده خریستیان میسیونر لرینه قارشى
مدافعه تشکیلاتی یایمق آرزوسى بلیردی ؛ خلاصه ،
تورك جمعیتی ، وجدانی رنجیده ایدن بو « تنصر »
حادثه سینه قارشى ، نفرت و انفعالی شدتلی بر صورتده
کوستردی . « ملی شعور » ک بو « فوری »
عکس العملی ، عجب « دینی بر تعصب » ک نتیجه سی میدر ؟
یوقسه ، تورك جمعیتی و اونک منور صنفی ، بو حادثه ده « ملی
تساند » ی بوزمغه معطوف بر « سوء قصد » موجود
اولدیفنی کوردیکی ایچونمی بوقدر هیجان کوستردی ؟
« تنصر » حادثه سنک اک « حراندیش » انسانلری
بیله او قدر قوتله تهییج ایتدیکنی کوردکدن
صوکر ، برنجی احتماله امکان ویرمک معناسز
اولور . « حیات » ک کچن هفته کی مصاحبه سنده ،
امضاسنی قومیه مهنک مناسبتی آ کلا یامادیم
آرقاداشمز ، مجرد اولارق آلندینی تقدیرده
بووقعه نك « برقاج فردک مسلمانلق جامعه سندن
چیقهرق خریستیانلق جامعه سینه کیرمه سی » ندن
عبارت اولدیفنی سویلیور . بنجه حادثه ، دها
صریح اولارق « برقاج فردک تورکلک جامعه
سندن چیقهرق آمریقان جامعه کیرمه سندن »
باشقارشی دکدر . بونک باشلیجه عاملی اولارق
« مملکت مزده کی اجنئی مکتب لری » کوسترمک ده ،
بنجه ، سطحی بر مشاهده در ؛ تورك چوققلری نك
او جنس مکتب لری نیچون سندن سینه دها
فضله دولدوردقارینی ، و مملکتک سیاسی ،
حرثی ساحه لرده کی رهبر لری نك چوققلری نه
نیچون اویا بانجی محیط لرده کوردیکمزی دها درین
بر صورتده تحلیل ایتملی یز . تورك جامعه سنک

استناد کاغذی تشکیل ایدن « ملی تساند » باغلری نك ،
اوزون سندر دن بری ، مختلف عامللر تاثیر یله ،
یاواش یاواش چوزولدیکی بو کون بر واقعه در ؛
او واقعه نك چوق اهمیتسز بر تظاهر ندن عبارت
اولان « تنصر حادثه سی » کبی نه قدر واقعه لر
وارک ، تورك جمعیتی ایچون اوندر دها مضر اولدینی
حاله حالا کوزمزه چاریمور . تورك حرثی ،
تورك محیطی « بابا غی » کورده رک غرب مدینتی
ایچنده اریمه یی آرزو ایدن ، « عصر یله شمه » یی
« ملی شخصیت » دن تجر دده بولان و بونی
« اک علمی واک » اوروپائی بر تلقی عدا ایدن
« لووانتهن » تورکلرک عددی ، بو تنصر ایدن
قیزلر کی برقاج کشیدن می عبارتدر ؟ فی الحقیقه
بونلر کندی حرکت لری نك تمامیه « ملی » حتی
« ملیت پرورانه » اولدیفنی بیله ادما ایدم بیلرلر ؛
لکن بو تنصر ایدن قیزلر ده ، « پروتستان اولقله »
دها « مدنی تورك » اولدقلری ادما ایتیمور لر می
دیر سکز ؟ کندی لرینه هجوم ایده نلری « مدینتسز لکه
تعصبه ، جهالتله » اتهام ایتیمور لر می صائیر سکز ؟
ایشته ، بو اعتبارله ، مسئله یی ساده جه « اجنئی
مکتب لری نك مضر بر تاثیر » عدا ایتمکه قالمایارق ،
خسته لنی دها درین و دها شامل بر کوزله
تدقیقه چالیشم .
اولیه صانیورم که بر کون تورك جمعیتی
چوق درین و چوق قوتلی بر « حرث بحرانی »
کچیریور . « قرون وسطائی » اسلام مدینتی
دائرة سندن چیقهرق « عصری مدینت » دائرة سینه
کیرمک ضرورت حیاتیه سنده اولان جمعیتسزک
« تنظیمات » دن بری کچیرمکه اولدیفنی بو « بحرانی »
بوکون آرتق « اعظمی » درجه یه کلشدر ؛ و بویله
اولماسی ده ضروریدی . « تنظیمات » و « مشروطیت »
دور لری نك ، « اسکی قیمت » لری ییقمه دن اونلرک
یاننده « یکی قیمتلر » یار اتمق شکنده تجلی ایدن
« تلفیقچی » سیاستلری ، جمهوریت تورکیه سنده
آرتق دوام ایده مزیدی : « نظامی محکمه » نك یاننده

تاريخ و مؤرخه

تاريخ بر علمدر

کندیلرخی بوغان هصرک سیقندیسندن اونلری قورتارمق، تردد ایتدکاری زمان کندیلرخی ایلری به سورمک . ایته بو، تاریخک اک نجیب وظیفه لرندن ، اک کوزهل مکافانلرندن بریدر .

رفاه عصرلری بشرک سفلانندن پک چابوق علاقه سنی کسر ، اونی قابل احوال وسفیلانه کورور: ثروت و ذکاغروپنک مرحق یوقدر . ایته اوزمان ، اورتایه « عزیز Saint » چقار . اضطرابک شرفی وفکری سفالنک ذوقنی آکلایر : سن مازته نلر ، سن فرانسوا داسیزلر ، آلبسه لرخی تقسیم ایدمه نلر ، ضرورتله امتزاج ایلینلر ، اوفاق قوشلرله دعا ایدنلر ، صرف کندی ساده روحلری کوس تیره رک یکی عصرله استقامت ویرن روحی انقلابلری وجوده کتیرمشلردر . بو عزیزلرله بر رفهرماندر هر طرفده عزیزلک اولدوغی زمانده ژان دارق اورتایه چیقدی ، هر طرفده انتظامسزلق اولدوغی زمانده ، ناپولئون . ماده جوق قابالاشیرسه ، فکر اونی چانلانیر ؛ هطالت حاله کلن صلح ، حربک طراوت بخش نفه سینه احتیاج کوسته ریر . بویوک آدام قوماندای آینه آلیر ، مثال و نظام اورتایه قویار ؛ اوزمان هرشی ده کیشیر .

بویوک آدامک حیاتی تاریخ تقدیر ایدر ؛ چونکه بو حیات حقنده تاریخ حکم ویرر ، اونی تاریخ قادی وانکشاف ایتدیرر . فقط تاریخ بویوک آدامی هانکی اولجو ایله ، هانکی پرکار ایله اولچه جک ؛ اولمک ایچین کندیسنکده اولنک قادر بویوک ، حتی اوندن داها بویوک اولماسی ایجاب ایدر . پک ایی آکلشیلورکه ، تاریخ علمی سائر هملره بکزه مهز ؛ او ، صایلامایان شیلری صایار ، روحلرک نموجندن متحس اولور ؛ اولنک روحنده هرشی اهترزایدر ؛ او ، دهانک ،

تاریخک ، طبق مدیشککی کی ، طویرافله و حیاتی ضرورتلرله اولان رابطه لرخی آکلادیق : فقط شیبیدی اولنک باشلیجه موضوعنک قارشیندمیز : روحنک انسانک تاریخ ، بر جوغرافیا در ، بر اقتصاد در ؛ فقط داها مکمل اولارق بر روحیاتدر ، افرادک روحیاتی ، جماعتلرک روحیاتدر . - کورولبورکه ، بویکی روحیات وحدت لرنده بیله ، بر برینه معارض بولونیورلر .

تاریخ ، خصوصیتده عمریقتی نظر دقته آلیر ؛ کذا فرددهده ، هیأت اجتماعی . روحیات تدقیق ، اک زیاده ، فطلری زمانلرینه واستقباله شعله صاچان روحلرله علاقه دار اولور . تاریخ فرده ، اک زیاده ، بویوک آدام ، قهرمان ، پیغمبر ، عزیز ، یعنی نسلنک وزماننک آمانه یکی بر حله ویرمک ایچین اونی آکلایان ، اوزاتان ، وقوه دن فعله کتیرن آدامدر . قهرمانسز ، ترقیده ، تاریخده اولماز ؛ دورغون بشریتک حیاتی نقل ایدله بیله دکمهز .

قهرمان ، انسانی طبیعتده تمیز ایتدیرن قابلیتک ، حربتک جانلی تمثالیدر . فوق البشر و فوق البشری حراولان فردیدر . او ، اویوقلایان دورلرک اویقوسنی قاجیرر ، و ترقی ده نیلن حرکتی تعیین ایدر: ایته دیککی بیلیر وایستیر . بویوک آدامک حیاتی ، دائماً جانلاندیر . دینی درام اعتبارله ، تاریخدن آلتیاجق درس لرک اک مهیجیدر . جماعتلر ، اونی تهییج ایتک اعتیادندن واز کجیه جکلری کی ، اولنک تهییج اولدوغی کورمک اعتیادندن ده واز کجیه زلر ؛ واقعا کندیلرخی قامجیلادینی ایچین اونندن نفرت ایدرلر ؛ فقط کندیلرخی سور و کله دیککی ایچین ده پیشندن کیدرلر: مع مافیه او ، اولرله قوماندا ایتکدن واونلری سومکدن بیقماق لازمدر . بویوک روحلری تحریک ایتک واونلری قوتلندیرمک ،

جزئی اولان تورکارلره بو خصوصده انسانی ومدنی بر یاردیمده بولونمقدر . حال بویکه بعض نتیجه لر - ولوکه آز اولسه بیله - تورک افکار عمومیه سنی حیرته براقیور . علاقه دار مکتب اداره سنک بوافکاری تنور ایتلری و تربیه سی مسئولیتی آلدقلری جوجقلردن برقیسنک تربیه خلاقی عاقلترینک تشریح و تعلیللری بیلدیرمه لری لازمدر . افکار عمومیه هیچ بر یرده احوال ایدیه من . تورکار دوغرو و حقی شیلری کمال وقار و سکوتله دیکله سنی بیلیرلر . اک بویوک قصورمنک ملتجهیلکده کری و بالنبه آز مجهز قالمق اولدوغی بیلدیور دکلز . فقط بونکده تاریخی و ضروری سبیلری واردر . بونی کورمه یوبده بزی یا کلش

و بونی اوجمیتده بر انقلابه قلب ایتدکدن سوکرا طاشمه لری اقتضا ایدر . کنج خرستیانلر جمعیته ایته نه بویله بر احتیاجدن دوغمش ، نه ده بونی باعنه حاضر لاش جمعیته مذوبدر . نیته کیم آمریقانک اک بویوک تربیه سی و روحیاتجیسی اولان (جون دووهی) ، مملکتک افکار عمومیه سی جمیت اقوامه کیرمکه حاضر لاش اولادینی ایچون مملکتک بو جمیت داخل اولاسنه معارضدر . چونکه بو مؤسسه بی هنوز اجتماعی دکل غایت حقل اولارق صنعی بولمقددر . انسانیت ایچون ده حاضر لاشمادیقنی اک بویوک بر متفکرینک اعتراف ایتدیکی بر جمیت ، ناصل انسانی بر تاثیر یاپه بیلیر . بوقبل ادعای مفکوره لر ایچون یا لکیز حسن نیت صاحبی و یا حقیقتاً اونی بر طاق فرد و یا مؤسسه لرک موجودیتی فرض ایدیه بیله بونلرک تجربه دورلری کندی سیده لرنده کجیرمه لری ایجاب ایتدی ؟ الحاصل هانکی طرفدن باقیله کنج خرستیانلر جمیتک نورمال وظیفه لری آنجق دینی و ملی اولایلیر . تورکارکی معاصر ملت حیاتی اکتساب ایتک ایچوق جان و باشله چالیشان بر جمیت کندیسنه بو خصوصده تقدم ایدن آوروپا و آمریقانلرک کندی دن و ملتلری ایچون باعق آرزو ایتدکاری غیرتلی تقبیح دکل تقید و یا منع ایتکدن باشقه برشی دوشونمز . اولنک استقلالی بونی آمراولدینی کی شعور و عرفانی ده بویکاجبر ایدر . کنج خرستیان جمعیترخی اداره ایدن متفکرلرک حسلی ایله اولاسه ده فکر واذعانلرله بزم کی دوشوندکلرندن اصلا شبهه ایتیورم . نیته کیم بویله اولدینی ایچوندرکه کنج خرستیانلر جمیتک مدبرلری نه حس ، نه ده فکرلری مجموعه وغزته لرمزده مدافعه ایتوب سکوت ایله اکتفا ایتکده درلر . بوزوات بزم هیچ بیله دیکمز بر طاق مجهول بویوکلرک فکر و برنسیلرله حرکت ایدیورلرسه بونلری بزه ده طایفه رقی ارشاد ایتلر بلکه مسئله ده قالمایه جقدر . مملکتک رشیدلری دورورکن معصوم جوجقلر و کنجلر اوزرنده معنوی قدرت و حرث تجربه لری باعق قولای بر طریق ایدیه جدی و منتظر بر حرکت اولماز . تورک طویراقلرنده و تورک جوجقلری دین ویا ملت لرندن صوغوته بیله جک بر نتیجه به واران بر تربیه مک هانکی تربیه برنسیب و غایه لرینه توافق ایتدیکی بیلدیورر . تربیه جیلک حیثیت و وجدانی بویکی مسئله لره سکوت دکل ایضاح حقیقی آمردر . معارفزه جدأ یاردیم ایتک ایتیلر بزمله آجیهه قونوشمده جبارت ایتیلدرلر .

« حیات » مجموعه سی بو خصوصده کندیلرینه آجیق بر کرسی اولایلیر . بوراده کندی برنسیب و غایه لرخی و بونلرک مثبت دایللری مدافعه ایدیه بیلیرلر . تورک و لیلری ده بوفکرلردن آلدقلری قناعته کوره جوجقلرینک زربه کیده جکلی ونه اولاجقنی بیلرکدن حرکت ایدره لر . حال بویکه تورک و لیلری جوجقلری اجبی مکتبلرینه قولایجه لسان اوکوره نه لری و بو واسطه ایله مملکتلرینه داها قوتله وثر اوله لری ایچون کوندیریورلر . و ظاهری تأمیناته باقهرق طن ایدیورلرکه اومکتلرکده غایه لری بهرینک بر

حاکمه ایدن و بویا کلش محاکمه کوره آنورمال بر تربیه سیسته می تعقیب ایتک ذهاندن اولانلر وارسه جوق آلدانیورلر . مسئله اسلام قالمق ویا تنصرا ایتک حادثه سی اولمایوب تام معناسیله مایمونلاشمقدر . بو عاقبه اوغرایان بر قاج تورک قیزی - مرضی دکلرله - صنعی بر محیطک تأثیرندن قورنولدقن سوکرا محق طبیعیکه عودت ایدیه جکلدر . فقط مادام که اورتیه یوره کلری بولاندیره جق بر قیلچیق جیقشمدر . بوندن ایکرنگ و کندی بکیزی کندیمزک پیشرمه سینه باققدن باشقه هیچ چاره قالمشدر .

مصطفی شکب

« فعال ذکا » نك ، متوسطك سربته تماس ایدرك
 بدن آلدینی امری اجرا ایدر .
 بووكر و حله ، معشرك حرکاتی انعكاس ایتدیر .
 مه لری اعتباریه ، معشری روحلردر ؛ فقط جاعتلرك ده
 بر روحی واردر . باشلری ایزه اگیك اولارق
 بر برینی ولی ایدن آنویم نسلركی ، كندی حیاتلری
 ونوعك حیاتی عافله ایدرك دوغان وأولن نسلرك ده
 عین وجه ایله تاریخه خدمت ایدرلر مثلاً : همانلرك اعماقی
 بوكسه لهن بیکارجه حوینات . اونلرك كوروئه یین
 و بیلنمه یین مساعیسی ، دائمی و فعالدر . اسملری یاد
 اولونمایان جزؤ فردلر اجتماعی هیئت اینجده شكللری
 ویا موقعلری تبدیل ایدنجه ، بو هیئت یكی دورلر
 داخل اولور . غیر مشعور ، مشعوره تقدم ایدر .
 افكار عامه نك ، یعنی بشریتك حیاتنده جاعتلر
 حیاتنك قدرتی کیم آكلاییلر ؟ ایزمانلردن بری ،
 افكار عامه جهانك حاكیدر دهنیلور : فی الحقیقه ،
 او كا قرالرده متقاد اولوبورلر . افكار عامه ، اجتماعی
 هیئتك هر درلو محاکمه دن اول حاضرلانا سوق
 طبعیسیدر . مدافعه سوق طبعیسی ناصلكه بوتون
 هیئت اجتماعیه اوزرینه كاملاً تاثیر ایدر سه ، افكار عامه ده
 هر طرفده هین زمانده دوغار ، ویاشار : آنالرك افكاری ،
 سواقلرك افكاری ، سالونلرك انكاری ، حكیملرك
 افكاری ، دلیلرك ده افكاری واردر ؛ بوتلرك هیچ
 بری قابل اهام دكلدر ؛ هپسیده حساب قایلیر ، و آغیر
 باصار . ملی اثرلر ، افكار عامه اثرلردر . جاعتلر
 تحفظ و انكشاف سوق طبعیسی كندیلری نه طرفه
 سوروكلر سه ، اورابه كتله حانده كیدرلر ؛ ثقللری
 ترازوی بی اكر ؛ كندیلری كیمك ایسته دكلری بره
 كونورمك شرطیه بووكر آدمك پیشی صیرا كیدرلر .
 ایسته ، افكار عامه بی تشكیل ایدهن بویكلرجه ، فردی ،
 جاهل ، غیر مشعور اراده لرك محصله سی ، افكار عامه بی
 تشكیل ایدركه ، بوده اك معظم بر اثر تاریخدر . اكثریا
 قوملر كندیلكرندن بوكه لیر ویا محو اولورلر ،
 ریشلری یابوكسلر ویا كردابلر سوردرلر . مؤرخك
 وظیفه سی - نه قادیار كوچ ! - ایسته ماضیده افكار عامه بی
 طامیق و اوكا استقبالده رهبر اولقدر .
 تاریخ ، بالكر تاریخ ، بوتون جهان خطابه
 ایدر ، و مخلوقلرك اك امینك یانده بیله عمومك
 دعواسنی مدافعه ایدر ؛ اونك كوزندن كیمسه قاجاز ؛
 او هر كك آكلایجنی مشوش برسان قولانیر : بو
 لسان ، حسك سوق طبعییه خطاب ایله دیکي لساندر .
 بوندن باشقا ، او هر برده حاضردر : طوبراقدن انتشار
 ایدر ، طاشلر اینجده نفس آلیر ، هوای نسیمیده
 موج ایدر ؛ عاری شرفه ، قورو قالابالی منتظم آلایه
 تحویل ایلر ؛ بر بزبارچاسنی سانجاق یابان ، آنجاق
 تاریخدر .
 سوق طبعییه توجه ایدن جاعتلرك روحیاتی ،
 كندی ده سوق طبعییه تابعدر . دورلری ، سلطنتلری ،
 عصرلری او محاکمه ایدر ، و داها اونلر ختام بولمادن
 آدلری قویار : بریکلره بووكر ، اوته کیلره باربار ،
 بریکلره عاقلانه ، اوته کیلره مجنونانه دیر ؛ بریکلر
 مؤبدأ آلم ، اوته کیلر مؤبدأ شایان غبطه در ؛ چونكه
 جاعتلرك حسی اوكا بویله حكم و بر دیرر ، واقعات تاریخ ،

اوده بو حه مالکسده ، ینه بو حكك تاثیرینه قایلیر ،
 و سوده بره اونی تکرار كوزدن کچیرمك ایستدر .
 ایسته ، كور و لیدر كه ، مساعیسی ینه تشوش كسب
 ایدر ، و بوجوق واسع - حیات قادیار واسع - مشوشك
 اینجده ، محو اولتی تهلكه سته معروض قایلر : بری
 براقیر ، افسانه لره اوچار .
 فقط ینه علوی بر رابطه اونی رنده طوتار : اوده مفید
 اولاسنك درین و واضح معناسی . تاریخ ، كندیسی درجه
 اولاده بشرك برقابلی اولدینی جهته ، كندیسنك بالخاصه
 بر فعل قابلیتی اولدوغی ده بیلیر ؛ آریسطو : « لازم
 اولان ، بیلیمك دكلدر ، یابایلمكدر . » دیهرك
 قانونی تثبیت ایله مشدر . تاریخ ، دائمی صورته فعله
 تمایل ایتمه ایدی ، بوش بر كله كوروك و سوندن
 عبارت اولوردی : ایسته تاریخك حقیقی فلسفه سی .
 بشری شیلرك تكاملنده طبیعتك قانونلرینه ممائل قانونلر
 كشف ایتك ادعاسی ، تدقیقك اصل موضوعه یعنی
 بشری حریتله تصادم ایدر : فقط بو حریت اداره
 ایدیلر بیلیر ، و صاییه تابع اولور ، تصحیح اولونور ،
 رهبره محتاج اولور ، ذاتاً اصل فلسفه ده بودر .
 ایسته ، حقیقی شمولی داخلنده تاریخ . اونك
 قانونلری پیسقولوزك نودنددر : بشرك روحی ،
 - فردلر و جاعتلر - خلاصه ، اونك اساس موضوعی .
 انسان ، مساعیسنك كوزه لكنی و قدرتمزلكنك
 بووكلكنی تاریخ واسطه سیله آكلار : چونكه او ،
 هیچ بر زمان یتیرمه دیکي بر مساعییه دائماً تکرار
 باشلار . مساعیسنك محته مطابقتی ، موقیتسنزللك
 خیر نجاتی ، محاکمه نك نیکیللك ایله بدیتلك آراسته
 معقول بر ددرلری ، تاریخك نفیس تظاهرلرنددر .
 تاریخ ، انسانه دائمی جساتر سنزلكنك سیلری اینجده
 متادی امیدنك سیلری شهر ایدر . انسان ، ترقینك
 خط مستقیم اولارق ، حلزون ویا دائره اولارق
 یابیلجنی بیله من ، بوتلر عصرلرك توضیح ایدمه .
 دكلری بر مسئله نك تفاضل ویا غیر تفاضل حللردر :
 فقط انسان فعالیت اینجین یاشادینگی و لایقوله فعال
 اولایه مجبور اولدینگی بیلیر . بنقطه ده تاریخ ، حیاتی
 یارانغی اینجین حیاتی تعمیق ایله دیکي جهته ، بوتون
 تأثیرینی و بوتون صلاحیتی اکتساب ایدر .
 تاریخ یازمق ، فعال اولقدر ، بوتلر اینچون مورخك
 فعالیت آدمی اولماسی لازمدر . ماضیده کی
 واقعه لرك بی نهایت جوقلنی اینجده بالكر فعالیت آدمی ،
 عدمدن جیقاریلوب حافظه یه تودیع ایدیلر لایق
 اولانلری ، یعنی فائده لی و مؤثر اولانی فرق و تمیز
 ایدر بیلیر . اونك متبصرانه تیققی اصلاً آلدانماز ؛
 برباقیشده مبدألری و متبألری قاورار : مقدماتدن ،
 نتیجه بی استدلال ایدر . مع مافیه درس ایله تدربساتدن ،
 دولت آدملرنك یازدقلری تاریخ ایله پروفورلرك
 یازدقلری تاریخدن حذر ایدم . بوتون تاریخ اینجین
 حافظه وخیله کافیدر : فقط اصل نامه لایق ، براتیکه
 استناد ایدن تاریخ ، ذوق سلیمه ، محاکمه و تجربه یه
 مستنددر ، صلاحیتی آنجاق بوتاریخ قازانیر .
 بو ، عادتار و وظیفه مبادله سیدر : تاریخك یتشدیردیکي
 دولت آدمی ، ماضینك خریطه سی اوزرنده كوسته .
 ریلن یا كلشقلردن اجتناب ایدر . خلق ایشلرله
 یتشه ن مؤرخ ، متفكر مرافیلرك اكلندكلری مشكل
 هیچلكری اهام ایلر : اونك متین آدمی دوس

دوغرو هدفه کیدر . مؤرخ ، یتنه عصرلره
 باشلایان عصرلرك برلشدكلری بول آغزنده دوشونور ،
 و سچر : کیدیلر ك بول ایله کیدیلر ك بول
 كوسته ریر . برانسان تاریخ یازمایه عزم ایتدیکي زمان ،
 موضوعی نه قادیار ضعیف و نه قادیار اهمیتلر اولور سه
 اولسون ، مقدارنك برآتی حانه کلیر ؛ آكلاندینی
 شیدن و مقرر اتندن مشول اولارق ، اونلرك عاقبتلری نه ده
 جواب ویرر . اونك ، ماضییه عائد شیلری
 آكلایشنه كوره ، استقباله عائد شیلر یا ایز کیدر ،
 یاقنا کیدر ، یا تعجیل ایدیلش اولور ، یا محله یابیلش
 اولور . او ، سورونك عین زمانده هم آرقاستده ،
 هم او كنده در . یونانستانك تاریخی ، رومانك تاریخی ، انقلاب
 کیرك تاریخی ، اسکندر ك ، سه زارك ، ناپولونك تاریخی ،
 اونك واسطه سیله ، ای كوتو ، مستقبل عصرلری الهام ایدر .
 مؤرخ اینجین حقیقی یازمق وظیفه سی ، بووكر
 بر وظیفه در ، فقط یكانه وظیفه ده بو دكلدر : اكر
 او ، هیجانی و كوزه لكی غایه اتخا ایدن مثال كوسترمك
 وظیفه سنی اكالم ایتزه ، بو وظیفه غیر کافیدر ، یا واندر .
 بوتلر اینجین مؤرخ ، او غایت مشكل مساعیسنده ،
 كندیسندن دائماً قاچان حقیقی تهریسنده ، و قورانه
 بر صمیمیت استناد ایتزه ، هیچ برشی نفع ایدمه ز .
 اونك ذهنی دائماً اشغال ایدن ، معشری وجدانك
 تمادیلکیدر . او ، هم ارضه تعلق ایدن (فعل) ی ،
 هم ده سایه تماس ایدن (فکر) ی نظر دقتده طوتار .
 انسانی اصلاح ایتك اینجین ، انسانی انسانه حكایه ایتك ،
 ایسته اونك كندیسنه جیزدیکي وظیفه . یكی اوزمان ،
 علم نه یابیلیر ؟ تاریخ اولا اوكا استناد ایدر ؛ فقط
 عین زمانده كندی ، فعلك زاده سی اولدوغی اینجین ،
 علمك طامیادینی ذروه لره بوكسه لیر . قلوده رنار ك
 اعترافی اونو توایلم : « انسان بیلدیركندن فضله ، یا عایه قادردر . »
 تاریخ ، بشریتك سعادتیه و بووكلكنه چالیشمق
 اینجین انسانلرك افعالی تشریح و محاکمه ایدر ، و بوتلر
 اینجین انسانلرك دوننده و ماوراستنده بشرتی یازانیر .
 اك كوچوك تاریخی خطالر ، مجموعی اخلال ایدر :
 بشرتی علاقه دار ایدن خطالر ، جهل خطالری ، داها
 دوغروسى تاریخ خطالردر . مشهور ضرب مثلدر :
 « اكر كنجلك بیله ییدی . » اساساً هر یكی نسل
 بر كنجلكدر . تاریخ اوكا تجربه اقتصادلرنی تأمین ایدر :
 داها فضله سنی یابامیه جنی اینجین ، هیچ اوللازه بوتی
 یابار ، ذاتاً اوكا مشولیتی تعهد ایتدیرنه ده ، بودر .
 حقیقت ، انتخاب ، كوزه لك ، صمیمیت ،
 وجدان ، مشولیت : ایسته تاریخك علوی شرطلری .
 بووكر مؤرخلری دائماً بووكر حادثه لر دوغورر ،
 چونكه بشریتك بیله سی لازمدر . بووكر دورلره
 كوزه ل اثرلرك ارتباطی ، اكزیاده ازمه قديمه مؤرخلری
 طرفندن یازیلان تاریخ قديمك تدقیق ایله تظاهر ایدر .
 اونلرك اثرلری هم كوزه ل ، هم ده فائده لیدر . چونكه اونلر
 داها اول كلهرك وظیفه لرینی متواضعانه ایفا ایله مشلردر .
 شیمدی ، بو نمونه لرك تدقیق ایله ، یازیلر سه تاریخه
 درج اولونان فعلی تاریخك نفیس منحیسنی آكلامق
 ایستهرمك ، اونلرده شونلردر : حقیقت ، انتخاب ،
 كوزه لك ، صمیمیت ، وجدان ، مشولیت !
 احمد رفیع